

Vrije Mare

"Vrij" omdat het verwijst naar 'vrijheid', naar 'ruimte geven', naar 'Vrije school' en "Mare" omdat het een vertrouwde term is vanuit het Kerstspel waarin de engel ons en de herders komt vertellen dat zij een 'Blijde Mare', een blijde boodschap heeft.

Voorwoord

"In het midden van de zomertijd is het naamfeest van Sint Jan..."

Met Vrije Mare nr. 10 sluiten we het schooljaar '20 - '21 af. We kijken uit naar het Sint Jansfeest - wat we binnen beperkingen van wet- en regelgeving- 'gewoon' met de leerlingen gaan vieren. Maar wat missen we het echte samenzijn met elkaar, het vrolijke picknicken op een kleedje bij de Kemphaan, het samen zingen en dansen en niet te vergeten: samen over het vuur springen! We blijven uitkijken naar herstel hiervan!

Verder nemen we afscheid van Margreet Bijsterveld, onze directeur-bestuurder, die vanuit biografisch inzicht terugblikte op tien enerverende en rijke jaren. We zijn haar daar heel dankbaar voor!

Naast de vaste rubrieken 'Omdenken' en 'Venster op de Wereld', is een toelichting op het periodeonderwijs opgenomen uit het prachtige boek

'Het Goud van Waldorf' en kunnen we mijmeren over de zee met Toon Hermans.

Voor nu mogen we ons overgeven aan de schoonheid van de wereld, waarin zonnelicht stroomt en vogelenzang klinkt, planten ontkiemen en vruchten dragen. We mogen over het vuur springen, letterlijk of figuurlijk, waarbij je het zonnevuur kunt zien als een

vertrekpunt voor een reis, het hele jaar rond, naar meer en meer verdieping.

Als de dagen lang zijn, de nachten kort en de zon ons tot in onze botten verwarmt, kan er ruimte ontstaan voor ontwikkeling en verandering. Het vuur

staat daarbij symbool voor de geest, die het oude wil overwinnen -telkens weer.

Het natuurlijke zonlicht verandert door het jaar heen, net als de intensiteit van de vuren die ons vergezellen in ieder seizoen. Zo reizen we van het hoog oploaiende midzomervuur van Sint Jan naar het beheerste smidsvuur van Michaël...

Maar eerst vieren we de zomer! Namens de redactie wensen we eenieder een fijne en ontspannen zomertijd toe!

HvM

**VRIJESCHOOL
ALMERE**

Sint Jan

*Het is aan jou om in dit zonne-uur
de wijze mare te begrijpen:
In overgave aan de schoonheid van de wereld,
jezelf innerlijk voelend te doorleven:
Het mensen-ik kan zich verliezen
en hervinden in het wereld-ik.*

Het Sint Jan van nu is vanuit antroposofisch oogpunt een vrolijk en uitbundig feest, een feest van samenzijn met elkaar. De diepere vertaling van het Sint Jan-van-nu gaat ook over de intuïtieve mens, harmonie in de wereld om ons heen en tussen de mensen. Het ervaren van eenheid tussen onszelf en de elementen, de aarde... wij stammen allemaal uit dezelfde goddelijke oorsprong.

De jaarfeesten worden op de vrijeschool vol overgave gevierd. Op het vaste ritme van de natuur gaan we het hele jaar rond -van Sint Michaël aan het begin van het schooljaar tot het bruisende midzomerfeest van

Sint Jan aan het einde daarvan. Zo bewegen we mee op de adem van de natuur -elk feest is daarbij als een parel aan een snoer. In de donkere tijd keren we vanaf Sint Maarten steeds dieper naar binnen met de lichtfeesten, tot met Kerstmis ons innerlijk licht geboren wordt. Daarna keren we weer naar buiten met Palmpasen en Pinksteren, tot we met Sint Jan even in balans zijn met de hele kosmos. Zo vieren we het leven zelf! Omdat de cyclische natuur in onze

moderne levens flink op achtergrond is geraakt, zijn de jaarfeesten zo belangrijk. Zo houden we ook ons moderne bestaan levend...

Bron: het goud van Waldorf

Zomer: een spreuk

Zonnelicht doorstroomt
de weidse ruimte,
vogelenzang doorklinkt
de lichte luchten,
zegenrijk ontkiemen planten
aan het aardewezen,
en mensenzielen verheffen zich
met dankgevoelens
tot de geesteswezens van de wereld.

Rudolf Steiner

Afscheid van de 'burgemeester van de school'

(uitspraak van een leerling)

een interview met Margreet Bijsterveld, die na tien zeer enerverende jaren van gedreven leiderschap, aan het einde van dit schooljaar afscheid neemt...

'In the quest of the holy grail, do we wonder from land to land... In our duty we shall not fail if in Gods light we stand... but if falsehood, and doubting in the heart hold away... than is banished from the soul the light of day... in the quest of the holy grail, do we wonder from land to land... in our duty we shall not fail if in God's light we stand...'

Aan het begin van dit interview praten we over dit betekenisvolle en inspirerende lied wat we als team regelmatig samen zongen toen het nog mocht. "In our duty we shall not fail...", dat heeft me wel eens beziggehouden 's nachts', vertelt Margreet: 'heb ik het wel goed gedaan, had het ook anders gekund?' Dit zoekende aspect blijkt een terugkerend thema te zijn in de rest van ons gesprek.

Waar kom je vandaan? Hoe is je (school) carrière verlopen?

'Terugkijken' vind ik interessant vanuit biografisch inzicht. Steiner zegt dat je kunt terugkijken vanaf het punt waarop je nú bent en je afvragen 'hoe ben ik hier gekomen?' Dus ik begin met terugkijken vanaf mijn positie die ik sinds twee jaar vervul als directeur-bestuurder van Vrijeschool Almere. Als richtsnoer voor mijn handelen werk ik vanuit het principe 'leiden vanuit de toekomst'. Vanuit deze houding worden de kinderen geborgd door hun leerkracht, en borgt de schoolleiding de leraren vanuit hetzelfde principe. Antroposofie, het studeren en onderzoeken, het met elkaar werken in een antroposofische sfeer, ervaar ik als een grote weldaad. Daar koester ik me in en voel ik me echt thuis.

Daarvoor ben ik 8 jaar lang als directeur verbonden geweest aan de school. Ik kwam met grote idealen en verwachtingen binnen, weet ik nog. Toen ik me eenmaal bewust werd van de taak die er lag en die dringend aandacht vroeg, ben ik eerst wel even teruggedeinsd. Dat was niet helemaal hoe ik het mij had voorgesteld... Voor er sprake kon zijn van bouwen en

uitbouwen moest er orde op zaken gesteld en moest vertrouwen en veiligheid weer terugkeren zodat iedereen weer een goede basis kon voelen. Mijn zoekende houding 'wat kan anders, wat kan beter, wat is mijn aandeel?' bleek ook in deze fase heel waardevol. Terugkijkend op die periode kan ik wel zeggen dat er keihard gewerkt is door iedereen, veel beweging is geweest in de school, veel is ontwikkeld, veel is gevierd ook. En wat ben ik daarin ook gegroeid!

Voordat ik naar de school kwam heb ik jarenlang een eigen homeopathie- en coachingspraktijk gehad, daar ontwikkelde zich voor mij het volledige antroposofische mensbeeld en de gezondmakende aspecten. Een opstap naar gezondmakend onderwijs.

Als ik verder terugkijk kom ik in het gebied van het bedrijfsleven, coaching, geven van trainingen en vervullen van leidinggevende rollen. Ook daar heb ik veel geleerd maar uiteindelijk bevredigde dat niet. Ik verlangde naar meer zingeving. Van het ene op het andere moment ben ik toen een andere richting ingeslagen die me

meer voldoening gaf.

Gaan we nog verder terug dan kom ik in de wereld van de zorg, in mijn geval verpleegkunde. Van kind af aan is 'zorgen' mijn drijfveer geweest. Op 20-jarige leeftijd heb ik toen de kinderaantekening gehaald. Tijdens mijn opleiding vond ik het heel schrijnend dat ouders niet bij hun ernstig zieke kinderen konden blijven slapen. Ik ben gaan zoeken naar hoe het anders zou kunnen in de toekomst. Ik heb daar toen mijn scriptie-onderwerp van gemaakt en een voorstel geschreven over 'Rooming-in'. Dat hield in dat het ziekenhuis moest faciliteren dat ouders bij jonge en/of ernstig zieke kinderen op hun kamer konden blijven slapen. Dat dat in de toekomst mogelijk moest kunnen zijn. In Engeland heb ik daar verder onderzoek naar gedaan. Toen ik terugkwam in het ziekenhuis kreeg ik een functie aangeboden waarin ik dit initiatief mocht gaan realiseren. -Dat ik later als moeder zelf ook gebruik van deze regeling heb kunnen maken -en liggend op de kamer naast mijn ernstig zieke kind mijn eigen uitleg en regels van 'Rooming-in' aan

de muur zag hangen- daar had ik toen geen idee van...-

Als we teruggaan naar mijn kindertijd zie ik dat antroposofie ook in mijn jeugd aanwezig was en een verbinding legt met de laatste tien jaren van mijn huidige functie. Wij hadden als gezin namelijk een antroposofische huisarts. Toen ik als kind ernstig ziek was geweest raadde deze huisarts mijn ouders aan om mij op kunstzinnige therapie te doen. Daar leerde ik over penseelhantering en schilderen met bepaalde kleuren die de therapeut voor me koos. Ik herinner me dat ik met 'indigo' -een diepblauwe kleur- moest schilderen. Dat riep allerlei andere kleuren in me op die ik óók wilde schilderen, met name met rood! Dat zoekende in mij: hoe dan, wat dan, waarom dan? kwam daar sterk naar boven. Vanuit die weerstand en de wil om te weten, te onderzoeken is mijn zoektocht naar antroposofie eigenlijk gestart. Door de jaren heen heb ik veel gestudeerd, veel boeken van Steiner gelezen, veel innerlijk verwerkt of verteerd, zou je ook kunnen zeggen. Verder heb ik een enorme behoefte aan autonomie en aan heelheid. Zoeken, zoeken, zoeken. In de antroposofische pedagogiek vind ik herkenning in de autonomie van de leerkracht. In verbinding daarmee probeer ik af te stemmen: wat wordt nu van mij gevraagd?

De allergrootste behoefte heb ik aan vrijheid. Dat ik zelf kan afstemmen, keuzes kan maken die uit mij komen. Ik ga nooit buiten mijn eigen integriteit. Ik heb een duidelijk intern kompas, dat ervaar ik echt als een geschenk. Ik ben bevoorrecht dat ik op deze plek terecht ben gekomen. Het heeft mijn leven heel rijk gemaakt. Je wordt getriggerd om in je eigen spiegeltje te kijken; er is altijd de spanning tussen 'ego' en 'ik'. Maar dat is ook een levensreis, het is een scholingsweg. Op die weg moet je ook kunnen 'schouwen'; kunnen zien waar je iets anders had kunnen doen, waar je iets beter had kunnen doen?

Afstand nemen, rust nemen, reflecteren, afstemmen vanuit het principe. Heel blij dat ik dit op latere leeftijd steeds meer ben gaan doen, eigenlijk beter om te zeggen 'kon' gaan doen. Ouder worden brengt meer flegmatiek. Voor een cholerisch mens als ik is die flegmatische leeftijd heel gunstig.

Met betrekking tot mijn werk bij de Vrijeschool kom ik graag nog even terug op het principe 'leiden vanuit de toekomst'. De Vrijeschool voedt kinderen op tot burgers die in de wereld komen te staan met een eigen identiteit. Daar werkt iedereen aan in ons onderwijs. Je bent altijd aan het leiden vanuit de toekomst en daarbij hoort altijd de vraag: wat vraagt dat dan van mijn handelen nu?

Er zitten begrippen in mij, de vorm laat ik altijd los: dat is denk ik ook een kracht. Beeld hebben van de toekomst en je vandaaruit laten leiden, dat is 'leiden vanuit de toekomst'. Waar ik op heb moeten letten is dat ik soms vooruitloop. Maar dan kwam het terug uit het team, of ik iets dichterbij wilde blijven en collega's meer mee wilde nemen in alle ontwikkelingen. We zijn en blijven een lerende organisatie!

Michaël, westelijke vleugel, Goetheanum

Waar kijk je met plezier op terug?

Met name op het plezier van alle zintuiglijke waarnemingen: de geuren, de klanken, het zingen, het broodbakken en soep maken in de kleuterbouw, euritmie, het vieren met ouders, de Kerstvieringen; het zintuiglijke beleven van al deze dingen. En ook de directe contacten met de kinderen natuurlijk, daar geniet ik altijd van! In een omgeving zijn die constant zintuiglijk voedt is zo gezond makend. En natuurlijk ook alle toneelvoorstellingen, de jaarfeesten, de eerste schooldag, het uitzwaaien van de zesdeklassers, alle rituelen en alles wat daarbij komt kijken. Dat is wat het soms zware werk van schoolleider in balans houdt.

Zonder dat is het zwaar. En zonder de enorme inzet van de vrijwillige ouder bestuurders was het onmogelijk geweest.

Wat wordt er anders voor je?

M'n dagelijkse ritme en verantwoordelijkheid vanuit mijn taak in de school valt weg. Vorm denk ik nooit zo over na. Ik werk graag en wil gezond makend werk blijven doen. Nieuwe keuzes maken en nieuwe dingen tegenkomen op mijn pad. Me openstellen. Meer uitdelen en minder verantwoordelijkheid dragen.

Waar kijk je naar uit?

Naar meer rust, meer uitslapen, meer in de tuin werken, meer koffiedrinken met vriendinnen. We verhuizen deze zomer naar Lelystad, waar we in een groenere omgeving gaan wonen met een grotere tuin. Deze tijd in mijn leven lijkt een keerpunt te zijn; jongste zoon Tristan gaat de deur uit, ik heb mijn baan opgezegd en we gaan verhuizen. Heftiger kan het niet. Ik leef eigenlijk altijd wel in de 'klaprozen tijd', zoals ik dat noem. (St. Jan: klaprozen bloeien open, kracht van de belladonna komt vrij, vuurkracht, kort en heftig, red.) Zelf vind ik de Michaëlstijd de mooiste tijd, innerlijk ben ik een Michaëlsmens. Die tijd beleef ik ook heel intens. Dat

vraagt van je om te kunnen kijken hoe je iets in gang kunt zetten, zonder dat je de uitkomst al helemaal helder hebt. Dat was precies wat speelde toen ik net op deze school begonnen was en me heel bewust moest afvragen: "wat wordt er hier van mij gevraagd?" Daar heb ik de Michaëlskracht voor aangesproken om te kunnen schakelen tussen waar ik eigenlijk innerlijk voor kwam en wat hier te doen stond...

Tot slot

Kijkend naar de toekomst kan ik zeggen: vorming en herstel is klaar; ik treed in groot vertrouwen terug en

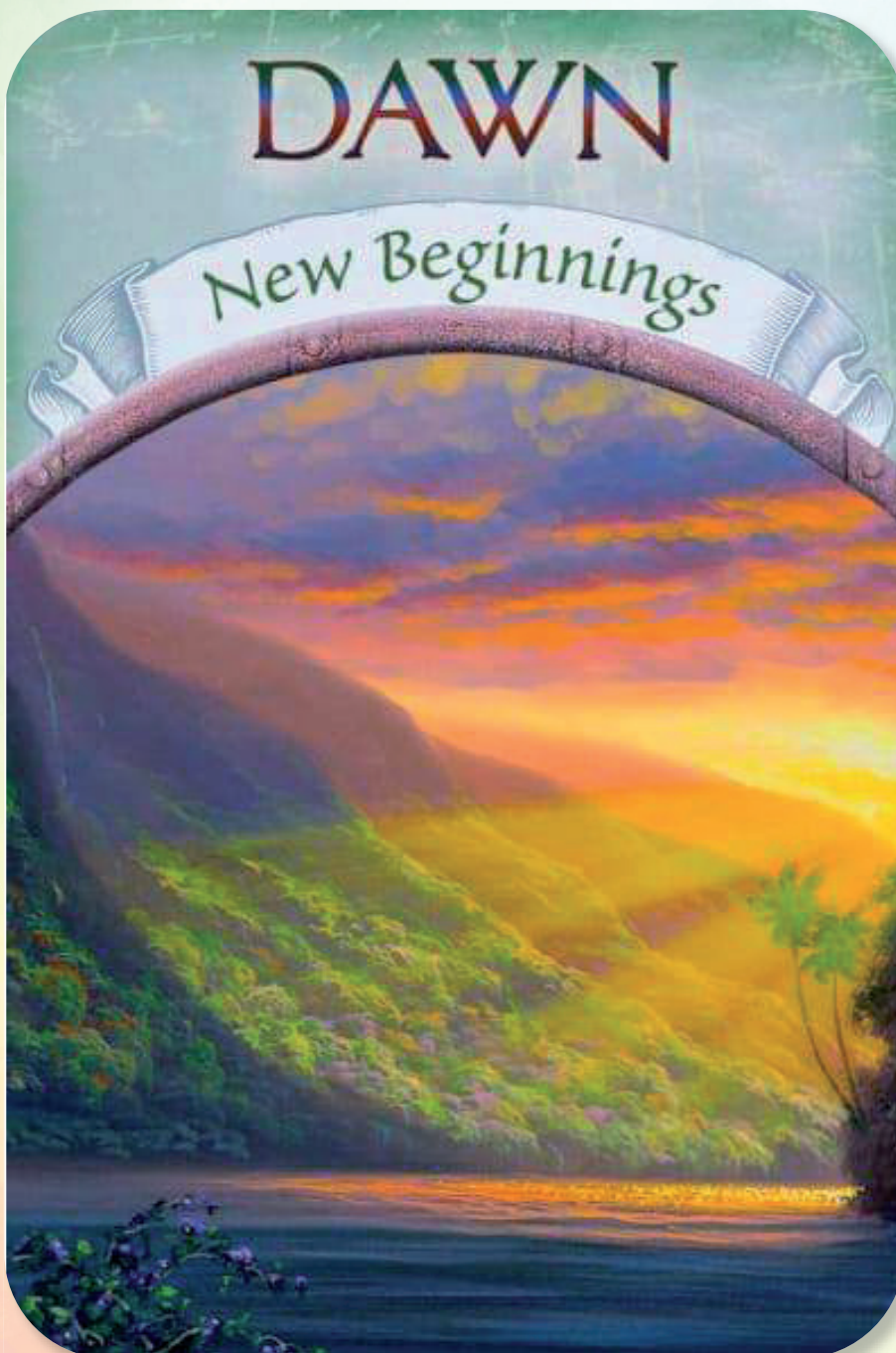
laat los. De school is inmiddels ook naar verschillende nieuwe plekken uitgebreid. Op iedere plek wordt nu weer een nieuwe gemeenschap gevormd. Heel nieuw proces. 'Leiden vanuit toekomst': het is er altijd al geweest. Iedereen, leerkrachten en ouders zijn zich bewust van 'wat vraagt dit dan van mij', en hoe belangrijk het is om weer met elkaar in verbinding te komen en te blijven. De coronatijd heeft ons als schoolgemeenschap uit elkaar gezet, gedwongen tot afstand. De opdracht voor nu is opnieuw met elkaar in verbinding te komen en te blijven. Dat zijn grote uitdagingen met veel

facetten en vraagt afstemming in het geestelijke gedachtengoed met wellicht nieuwe vormen.

Tijdens mijn recente bezoek aan alle vestigingen met betrekking tot het doorspreken van de formatie voor komend schooljaar, heb ik de meditatie van Steiner achtergelaten hoe je hieraan kunt werken met elkaar. Met die meditatie neem ik ook graag afscheid van de school.

Bedankt allemaal voor 10 prachtige jaren!

HvM

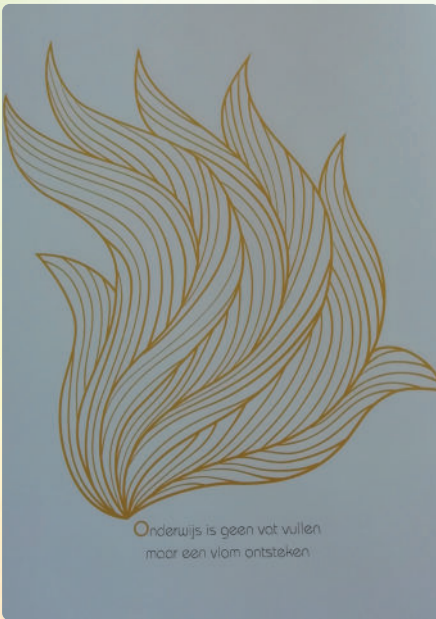
**"Opdat goed worde
Wat wij vanuit ons hart
oprichten
vanuit ons hoofd
doelgericht
leiden willen"**

(Rudolf Steiner, GA 260, 5e ritme van
de grondsteenspreuk: geestelijke
gemeenschapsvorming)

Over periodeonderwijs

Leren tussen weten en vergeten

In de vrijeschool kennen we het periodeonderwijs. Iedere dag krijgen de kinderen de eerste uren hetzelfde vak. Gedurende een periode van ongeveer vier weken wordt er 's morgens in één vak lesgegeven. In de lagere klassen is dat vooral rekenen, taal en heemkunde. Vanaf de vierde klas wordt er naast taal en rekenen ook periodeonderwijs gegeven in geschiedenis, aardrijkskunde en biologie. Deze vakken komen minstens vier weken niet meer aan de orde als de periode is afgelopen. Het grote vergeten kan beginnen. Naast het periodeonderwijs kennen we het vakonderwijs met de kunstzinnige vakken zoals muziek, schilderen en euritmie. Die komen elke week terug. Deze lesindeling is specifiek vrijescholen. In het reguliere onderwijs zul je dit niet tegenkomen. Daar worden de vakken in een urenrooster gezet en krijgen de kinderen elk lesuur een ander vak

Onderwijs is geen vat vullen
maar een vlam ontsteken

Leren door te vergeten

Wat is nu de achterliggende gedachte van dit andere lesrooster op de vrijeschool? Waarom laten we de kinderen bewust die belangrijke

hoofdvak-periodes, wel een maand of zelfs een paar maanden vergeten? Dit heeft alles te maken met het oude Romeinse spreekwoord 'non scholae sed vitae discimus pueri': we leren niet voor de school maar voor het leven. In dit verband voor het eigen latere leven, waarin we als zelfstandig mens onze eigen weg mogen kiezen. Meer nog dan feitenkennis hebben we dan capaciteiten nodig. Vindingrijkheid bijvoorbeeld geeft ons leven ongekende mogelijkheden. Het vermogen om op het juiste moment de juiste inval te krijgen. Vaak wordt gedacht dat dit een persoonlijke eigenschap is die je nu eenmaal hebt of niet. Niets is minder waar. Dit vermogen is aan te leren: door te vergeten.

Cyclus en impuls

Het juiste vergeten maakt gebruik van een natuurlijk rustmoment. Heb je weleens geprobeerd om je al zwaaiend aan de ringen in de gymzaal om te draaien? Daar is maar één uitgelezen moment voor - aan het natuurlijke einde van de zwaai. Op dat ene moment, als de beweging aan een nieuwe impuls begint, kun je moeiteloos omdraaien. Je maakt gebruik van de natuurlijke wetmatigheid van het ritme. Zo is het ook met het leren in de vrijeschool. Op het moment dat het gebied waar de leerstof is opgenomen aan een nieuwe cyclus begint, komt de volgende les. En dat is voor het kunstzinnig onderwijs na een week - en voor het hoofdonderwijs na een maand. De kennis van deze ritmen is eeuwenoud. Rudolf Steiner heeft dit weten ingezet voor het inrichten van het periode - en het vakonderwijs.

Leren als een levend wezen

We zijn geen machines of computers

maar levende mensen. Leren is bij ons mensen geen mechanische in- of output, maar een subtiel omzettingsproces van indrukken dat zich in verschillende gebieden voltrekt. We zijn wat het leren betreft eerder te vergelijken met een plant die mineralen opneemt en afbreekt - en daarmee groene bladeren en uiteindelijk een eigen bloem tevoorschijn tovert. Het gaat in de vrijeschool om leren op een manier die levensecht is, die past bij deze natuurlijke omzettingsprocessen. Leren voor het leven, dat doe je dus als levend wezen. Hoe gaat dat nu in z'n werk? Elk levend organisme beweegt, in een afwisseling van inspanning en ontspanning. Volgen deze elkaar in een zekere regelmaat op, dan spreken we van een ritme. Kijken we naar onszelf, dan zien we hoe een groot aantal ritmen in ons werkt: zoals waken en slapen en in- en uitademen. Maar ook elk orgaan kent zijn eigen dagritme van activiteit en rust. Zo heeft de lever tussen één en drie uur 's middags weinig energie. Het orgaan rust. Mensen die hier gevoelig voor zijn worden dan suf en slaperig. Wie deze orgaanklok die duizenden jaren geleden bij de Chinezen al bekend was kent, zal met volle overtuiging een klein middagdutje doen. Een wijs gebruik!

Ritme van de levenskracht

Maar niet alleen de afzonderlijke organen, ook onze levenssystemen kennen hun eigen ritme. Zo heeft onze 'ziel' of psyche, de plaats waar onze gevoelens zetelen, een weekritme. Maar ook het systeem van onze vitale levenskrachten kent een ritme - in de antroposofie heet dat het 'etherlichaam'. Inderdaad wordt de aura tegenwoordig door steeds meer mensen waargenomen als een

kleurige, beweeglijke gestalte of vorm. Daarvan is het etherlichaam een onderdeel. Maar je hoeft niet helderziend te zijn om te weten wat het etherlichaam is. Wanneer we ons gezond en vitaal voelen stroomt de energie vrij door en om ons heen. Anders gezegd: ons etherlichaam is in optima forma. Dit vitale systeem voorziet alle lichamelijke organen van kracht en weert schadelijke en vreemde stoffen af. Het wordt beïnvloed door ons psychisch leven en door onze lichamelijke constellatie. Spanningen en stress beschadigen dit fijn vertakte netwerk dat in en om ons weeft. Maar ook een gebroken been zal heel wat van onze vitaliteit vragen. Andersom is een sterk en krachtig pulserend energieveld een goede buffer voor psychische indrukken en een basis voor een stralende gezondheid. Dit etherlichaam heeft een ritme van vier weken - dus van een maand. We kunnen dit maandritme terugzien in alle regeneratie en genezingsprocessen. En in de vrouwelijke cyclus.

Leerstof en etherlichaam

Hier wordt het verband met het leren van een schoolkind duidelijk. Ons energieveld heeft namelijk een belangrijke taak bij het opnemen van de lesstof. De lessen waarin sterk aan het maken van innerlijke voorstellingen, aan het vormen van begrippen en het geheugen wordt geappelleerd, worden opgeslagen in dit levenskrachtgebied of etherlichaam. Door de dagen, maar vooral in de nachten worden deze etherische patronen versterkt en geharmoniseerd. Na een maand is dit pakketje in topvorm. Dat komt omdat deze vitale laag elke nacht aansluit bij de grote etherwereld van de planeet aarde. In deze grote etherwereld liggen ook alle volmaakt harmonische beelden, de patronen van wat hier op aarde bestaat. Het is ook het gebied waarin alle mogelijkheden die wij zouden kunnen hebben, liggen opgeslagen. Dit is de levensbron waar

alle nieuwe ideeën uit opborrelen. Het reservoir van het leven zelf. Al het nieuwe komt hieruit tevoorschijn en alles wat gehavend is, wordt hierin geheeld. Het is de sfeer van de ochtend die ons zo fris en zuiver kan toelachen in de natuur. Dit is het land van de genezing.

De kunstzinnige vakken werken in op een ander levensgebied: op de wereld van gevoelens, de ziel. Die heeft een ander ritme dan het vitale

levenssysteem. Het bezig zijn met kleur en klank, het maken van muziek, het horen van de vreemde klanken van een andere taal werkt rechtstreeks in op het gevoelsleven. Deze lessen komen dus in het zielegebied terecht, in de psyche, waar ons gemoed zetelt en waar stemmingen leven. Het is een heel ander gebied dan het vitale etherlichaam en heeft het ritme van een week. Dat is de reden waarom op de vrijeschool de kunstvakken in een weekritme gegeven worden, en de hoofdvakken, die met de herinnering en het voorstellingsvermogen te maken hebben, in een maandritme.

Ik herinner mij

Het eerste wat er dus aan het begin van een volgende hoofdvakperiode wordt beoefend, is het herinneren. De stof van de vorige periode wordt weer opgehaald. Deze geheugenoefening is altijd weer verrassend en indrukwekkend om mee te maken. Wat is er in elk kind met de leerstof gebeurd? Het ene kind haalt van de vorige periode andere

dingen naar boven dan het andere. Zo zal na een geschiedenisperiode over de middeleeuwen het ene kind precies de bouw van een kasteel kunnen beschrijven, terwijl de ander de grote heldendaden van de ridders weet terug te halen. Dit is een zeer individueel proces. Want: ik ben degene die het zich herinnert. Ik ben ook degene die mijn best moet doen om vanuit deze vitale laag de lesstof weer in mijn bewustzijn te krijgen. Deze activiteit, deze inspanning geeft mijn ik een steeds betere toegang tot het etherlichaam en brengt een grote beloning met zich mee. Mijn ik komt namelijk in contact met het grote gebied van nieuwe ideeën. Het gaat er niet eens om of de inspanningen altijd lukken – het gaat erom dat ik mij inspan. De inspanning is het, die de weg naar het reservoir van ideeën en invallen baant.

Non scholae

Wij leren dus niet voor de school, maar voor het leven. Het leven kenmerkt zich door het ritme van activiteit en rust – en we leren door op te nemen en te vergeten. Door de innerlijk verwerkte periodestof weer uit het onbewust levensgebied omhoog te halen. En door deze jarenlange oefening blijven we in contact met dit onderbewuste, met deze levensbron. Wat een schat aan mogelijkheden bieden die juiste invallen op het juiste moment! We geven geen les om het kind als een vat te vullen met een dosis feiten, maar om de vlam van het grote herinneren te ontsteken. Om het te leren putten uit de eeuwige bron waar alle wijsheid en weten uit opborrelt. Om op het juiste moment het juiste idee te krijgen. Dat is het geheimzinnige verband tussen weten en vergeten.

Bron: 'het Goud van Waldorf', auteur Jet Nijhuis, Uit: 'de Seizoener', zomer 2009

Ik wil alleen zijn met de zee,
Ik wil alleen zijn met het strand,
Ik wil mijn ziel wat laten varen,
Niet mijn lijf en mijn verstand.
Ik wil gewoon een beetje dromen
Rond de dingen die ik voel
En de zee, ik weet het zeker,
Dat ze weet wat ik bedoel.
Ik wil alleen zijn met de golven,
'k wil alleen zijn met de lucht,
Ik wil luist'ren naar mijn adem,
Ik wil luisteren naar mijn zucht.
Ik wil luisteren naar mijn zwijgen,
Daarna zal ik verder gaan
En de zee, ik weet het zeker,
Zal mijn zwijgen wel verstaan.

Rubriek Omdenken

**Onmogelijk
is geen feit
maar een mening.**

Muhammad Ali

OM
DENKEN

Wat wil je later worden?,
vroeg de juf. Het was in
de derde klas. Ik keek
haar aan, ik wist het niet,
ik dacht dat ik al iets was.

Toon Hermans

OM
DENKEN

**Leeftijd is niet
belangrijk.
Tenzij je een
kaas bent.**

Billy Burke

OM
DENKEN

Mensen zien de
wereld niet zoals hij is,
maar zoals zij zijn.

Paulo Coelho

OM
DENKEN

Sportieve prestaties van onze leerlingen

In het schoolvoetbaltoernooi van Almere zijn de jongens van 6A als winnaars uit de bus gekomen zijn de jongens van 5A eervol op de vierde plaats geëindigd!

PROFICIAT!

5A

6A

Ketikoti:

Ketenen Gebroken

Venster op de Wereld

Aan het einde van het schooljaar '19 - '20 kwamen twee leerlingen op me afgehold op het schoolplein: 'juf, kunt u ook iets over Ketikoti in de schoolkrant zetten? Dat vinden wij belangrijk!' Omdat de laatste schoolkrant toen al klaar was, heb ik ze beloofd dat ik het zeker zou doen, maar dan in 2021. Bij deze los ik die belofte in...

Ketikoti (ook wel geschreven als Keti-koti of Keti Koti) is een jaarlijks terugkerende Surinaamse feestdag ter viering van de afschaffing van de slavernij. De naam stamt uit het Sranantongo en betekent 'Ketenen Gebroken'. Ook in Nederland wordt Ketikoti gevierd. Onderdeel van de festiviteiten is Bigi Spikri ('Grote Spiegel'), een kleurige parade in feestelijke en vaak traditionele kledij, waarbij de vrouwen vaak kleine witte parasols met zich meedragen

naar vrijheid. Bij de Ghanese Akan, de voorouders van veel slaven, is het gebruikelijk dat kinderen de naam dragen van de dag waarop ze geboren worden, zoals Kwassi voor een kind dat op zondag ter wereld kwam. Met name mannelijke nakomelingen die op woensdag werden geboren kregen de naam Kwakoe. Omdat 1 juli 1863 op een woensdag viel, heeft het beeld de naam 'Kwakoe' gekregen.

In Suriname wordt Ketikoti ook wel de **Dag der Vrijheden** genoemd. Gehuld in prachtige klederdracht vierten Surinamers en Antillianen dat op 1 juli 1863 de ketenen van hun tot slaaf gemaakte voorouders definitief werden gebroken. Tijdens de feestdag dragen de vrouwen een speciale rok (Kotomisi) en hoofddoek (Angisa) in de mooiste kleuren. In de tijd van de slavernij werd de Angisa op verschillende manieren

Redactie:

Guido van der Vorst
Helga van Muijen

vrijemare@vrijeschool-almere.nl

Ter gelegenheid van honderd jaar Ketikoti werd in 1963 in de Surinaamse hoofdstad Paramaribo een standbeeld onthuld. Het beeld van 'Kwakoe' stelt een weggelopen en weer gevangengenomen slaaf voor, die het symbool werd voor de drang

gevouwen, zodat de vrouwen aan andere slaven konden laten weten dat ze blij of verdrietig waren of zelfs op zoek naar een minnaar.

Ook in Nederland vindt Ketikoti plaats op 1 juli. De herdenking van de slavernij en de viering van het einde van de slavernij door o.a. Afro-Surinamers en Afro-Antillianen wordt sinds 2009 georganiseerd in

het Oosterpark in Amsterdam. Daar staat sinds 1 juli 2002 het Nationaal Monument Slavernijverleden.

Sinds 2013 staat in Rotterdam het Slavernijmonument. Het is geplaatst in het Lloydkwartier aan de oever van de Nieuwe Maas, op de plek waar ooit veel slavenhandelaren met hun schip vertrokken richting Afrika.

Door het Nationaal Instituut Nederlands Slavernijverleden en -erfenis (NiNsee) wordt jaarlijks in de maand juni een programma rondom Ketikoti georganiseerd, met onder andere de jaarlijkse 'Keti Koti Lezing'. Op dinsdag 30 juni 2020 gaf Karwan Fatah-Black de jaarlijkse lezing in Pakhuis de Zwijger, waarin hij vertelde over de Haïtiaanse

Revolutie in 1791, die van grote invloed was op de invulling van slavernij en het burgerschap in de vroege 19de eeuw, en ook de opstanden in tal van andere slavenkolonies inspireerde, zoals in –Curaçao in 1795 en hoe deze revolutie nauwelijks aandacht krijgt in Nederland.

